

Til Sundhedsstrukturkommissionen

SIND - Landsforeningen for psykisk sundhed vil gerne takke for det arbejde, I har lavet indtil nu, for jeres nysgerrighed og for at opsøge så meget viden som muligt. Vi ved, det er en svær opgave, I står overfor, og før I går i gang med at udarbejde jeres rapport, vil vi gerne komme med vores input.

SIND har igennem mange år gjort opmærksom på de udfordringer, vi ser i det danske sundhedsvæsen for mennesker med psykiske vanskeligheder/sygdomme. En af udfordringerne er den ulighed i den somatiske behandling af mennesker med psykiske lidelser, og som Behandlingsrådets ulighedsanalyse for 2022 og 2023 adresserer som et aspekt af ulighed i sundhed. En ulighed, som resulterer i en overdødelighed blandt mennesker med psykiske lidelser. En del af årsagen til denne ulighed, oplever vi, er på grund af strukturen i sundhedsvæsenet. Vi ser blandt andet, at der mangler sammenhæng imellem somatikken og psykiatrien. Men der er også mange andre faktorer, der spiller ind, og i SIND har vi nedenstående input til, hvilke ændringer, vi ser som nødvendige, for at ændre på den situation.

Sammenhæng imellem somatikken og psykiatrien

Vi oplever, at det er en stor udfordring, at når en person har psykiske problemstillinger og er i behandling i psykiatrien, så bliver de somatiske problemstillinger ofte "glemt". Det er der mange grunde til. Det kan fx være, at man som person ikke selv kan mærke forskel på, om det, man mærker, handler om ens psyke, eller om det er noget med ens krop. Det kan også være, at det er de fagprofessionelle, som giver psyken skylden for den kropslige følelse, personen mærker. Det kan også være, at man som person ikke formår at tage til sin privatpraktiserende læge, fordi man skal passe sin behandling i psykiatrien, eller fordi man er indlagt på en psykiatrisk afdeling. Derfor risikerer man, at en mulig livstruende somatisk sygdom ikke bliver opdaget i tide.

Derfor mener vi, at det er vigtigt, at strukturen i sundhedsvæsenet tager højde for det hele menneske, uanset om man er i behandling i psykiatrien eller i somatikken. Det er vigtigt, at psykiatrien og somatikken kan arbejde sammen om at finde en samlet behandlingsplan for de personer, som har flere helbreds-mæssige udfordringer på en gang. Ens behandling skal kunne fortsætte, selv om man skifter fra at være indlagt på en psykiatrisk afdeling til en somatisk afdeling eller omvendt.

Stigmatisering

Når man har en psykisk diagnose, bliver det vist på ens journal, så snart man henvender sig i sundhedsvæsenet. Vores erfaring er, at diagnosen kan medvirke til, at den enkelte persons somatiske symptomer ikke bliver taget alvorligt, og at personens somatiske symptomer tillægges den psykiatriske diagnose. Dette bevirker, at man som person ikke har lyst til at henvende sig i sundhedsvæsenet med sine symptomer, da man tænker, at man alligevel bliver afvist. Vi mener derfor, at det er vigtigt, at man ser på, hvordan det sundhedsfaglige personale kan sikre, at de ikke overser somatiske sygdomme, som også kan lyde som følgesymptomer på personens psykiske diagnose, og husker at se mennesket og ikke diagnosen.

Tilgængelighed og særlige hensyn

Det kan være mange forhindringer forbundet med kontakten til sundhedsvæsenet for et menneske med psykiske vanskeligheder/diagnoser.

En af forhindringerne er, at det ikke er tydeligt, hvor i systemet man skal henvende sig, når man begynder at opleve symptomer på, at ens helbred er psykisk dårligt. En anden forhindring er, at det kan være svært at komme i kontakt med sin privatpraktiserende læge. I nogle områder er det mere svært end andre. Man hænger lang tid i en telefon kø og/eller tidspunktet for, hvornår man kan ringe, er så tidligt på dagen, at man ikke formår at ringe af forskellige årsager.

SIND opfordrer derfor til, at der i den nye struktur bliver taget hensyn til, at der skal være fleksibilitet i måden, man kan komme i kontakt med sundhedsvæsenet. Der er allerede steder i landet, hvor man har lavet fleks klinikker, som netop tager hensyn til, at indgangen skal være fleksibel. Ligesom der er praktiserende læger, som har særlige hensyn til de patienter, som har psykiske udfordringer og som befinder sig i en udsat position i deres liv.

Der er også eksempler på, at sundhedsfagligt personale laver opsøgende arbejde i forhold til at opspore somatiske lidelser hos mennesker i det psykiatriske system. Disse måder at lave opsøgende arbejde, mener SIND, skal indtænkes i strukturen i hele landet.

Afslutning

Som vi startede med at skrive, så ved vi, at det er en svær opgave, I er sat på, med mange hensyn. Derfor er det vigtigt for SIND at minde om, at den struktur, som I vil pege på, bliver en struktur, som tager udgangspunkt i, at mennesker er forskellige, og at de har forskellige behov.

Vi ved, at uanset hvor ressourcestærk en person kan være, så kan der opstå livsomstændigheder, som ændrer på helhedssituationen, og hvor man får brug for en helt særlig hjælp fra sundhedsvæsenet. Denne hjælp er ofte en hjælp, som går på tværs af sektorerne, og derfor kan det være livsvigtigt for den enkelte, at der er sammenhæng imellem de forskellige hjælpeforanstaltninger. Lige så vigtigt er det, at de fagprofessionelle kan udføre deres arbejde bedst muligt på tværs af sektorerne, hvilket den organisatoriske opbygning af sundhedsvæsenet skal sikre kan lade sig gøre.

De rette kvalifikationer skal være til stede, og de fagprofessionelle skal have mulighed for at tilegne sig den viden der skal til, for at kunne få forståelse for kompleksiteten af de problemstillinger de møder.

Der er allerede lavet et godt fagligt oplæg for psykiatrien i forbindelse 10-årsplanen for psykiatrien, hvor udfordringer i psykiatrien godt beskrevet, og I vil helt sikkert kunne få inspiration til, hvilke forandringer som er vigtige at pege på fra jeres side.

SINDs store ønske er, at I kommer med et udspil, som tager udgangspunkt i, at det er hjælpen til det enkelte menneske, som kommer forud for alt andet, og at den struktur, der skal være i sundhedsvæsenet, tager højde for det.

På vegne af SIND-Landsforeningen for psykisk sundhed

Mange hilsner fra

Mia Kristina Hansen
Formand